

Motion till riksdagen 2010/11:C312

av **Andreas Norlén (M)**

Riktvärden för flygbuller

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om riktvärden för flygbuller som inte hindrar angelägen stadsutveckling.

Motivering

Linköping är Sveriges första och största flygindustristad. Linköping är också en expansiv del av fjärde storstadsregionen. Båda dessa förhållanden är viktiga för Linköping och för Östergötland. Det är dags att ändra de orimliga, statliga bullernormer för flygverksamhet som har skapat en helt onödig konflikt mellan flyget och staden.

År 2009 fastställde Boverket nya allmänna råd om lokalisering av bostäder i områden utsatta för flygbuller. Översynen av de allmänna råden kom till efter påtryckningar från bl.a. Linköpings kommun och länsstyrelsen i Östergötland, sedan det blivit uppenbart att rådande regelverk hämmar bebyggelseutvecklingen i Linköpings stad och dess omgivningar på ett oacceptabelt sätt. Det är glädjande att Boverket tagit fram konkreta och realistiska lösningar på detta problem, men beklagligt att Naturvårdsverket fortsätter att motarbeta angelägna förändringar.

Bakgrunden är att regeringen i 1996/97 års infrastrukturproposition (prop. 1996/97:53) angav riktvärden för acceptabelt buller från väg-, järnvägs- och flygtrafik i områden med bostadsbebyggelse. Dessa riktvärden är inte rättsligt bindande, men har i rättsstillämpningen och i de statliga myndigheternas arbete kommit att få en mycket stark ställning vid prövning av var nya bostäder i potentiellt bullerstörda områden ska få uppföras. Riktvärdena säger att genomsnittligt utomhusbuller vid bostäder inte bör överstiga 55 dB(A) (i fortsättningen benämnt decibel), medan det inte bör förekomma enstaka ”bullertoppar” utomhus vid bostäder på mer än 70 decibel.

Fel! Okänt namn på

När ett Gripenplan startar överstiger bullret 70 decibel inom ett stort område runt flygplanet, och eftersom planet rör sig fort sprids bullret över en stor yta. Det innebär att kortvariga "bullertoppar" på mer än 70 decibel förekommer över stora delar av Linköpings stadskärna och kringliggande landsbygd. I flera fall på senare år har länsrätten upphävt bygglov för bostäder i dessa områden (Tannefors, Bankekind m.fl.) med hänvisning till att riktvärdena för maximalt buller överskreds på de aktuella platserna. Bygglöven har beviljats av Linköpings kommun och överklagats av Saab AB, eftersom Saab inte vill riskera att efter framtida miljötillståndsprövningar behöva begränsa sin verksamhet med hänvisning till flygbuller som överstiger riktvärdena kring nyuppförda bostäder. Detta innebär att möjligheterna att bygga nya bostäder i attraktiva lägen i och kring Linköping kraftigt beskärs.

Den grundläggande kritiken mot tillämpningen av riktvärdena för "bullertoppar" är att de angriper ett "problem" som man kan ifrågasätta om det finns. Det som har störst betydelse för kvaliteten i boendet är nivån på den totala mängd buller man utsätts för, vilket bäst anges som ett genomsnittsmått. Att några få gånger per dag under några korta ögonblick bli överröstad av ett startande Gripenplan är inget stort problem. Det är en naturlig del av livet i en flygstad som Linköping. Av både Socialstyrelsens och Naturvårdsverkets remissyttranden över Boverkets förslag framgår att några entydiga forskningsresultat när det gäller hur människor påverkas av enstaka "bullertoppar" inte föreligger.

Ett särskilt problem i sammanhanget är att riktvärdena i regeringens proposition från 1996 inte har infogats i någon lag eller förordning, utan enbart omnämns i propositionen och sedan har utgjort utgångspunkt för statliga myndigheters allmänna råd. Dessa allmänna råd är inte heller rättsligt bindande. Anledningen till att regeringen valde denna teknik torde vara just för att man ville ge utrymme för flexibilitet och anpassning av bullerbedömningarna till omständigheterna i varje enskilt fall. Så har riktvärdena dock inte kommit att tillämpas, utan de har i rättspraxis och hos de statliga myndigheterna i hög grad använts som om de slagits fast i bindande lagstiftning. Den använda "lagstiftningstekniken" gör att det inte är helt tydligt hur man ska agera som lagstiftare, om man är missnöjd med det sätt på vilket riktvärdena tillämpas.

Det är tydligt att statens olika delar inte drar åt samma håll. Boverket har i sina nya allmänna råd uttryckt sig på ett sätt som skulle undanröja huvuddelen av de problem som Linköpings kommun och Saab brottas med. Boverket säger att man inte längre ska tillämpa riktvärdet för "maxbuller" från flyg och istället låta genomsnittliga bullernivåer vara avgörande, i kombination med att man begränsar antalet "bullertoppar" som får förekomma nattetid. Naturvårdsverket vidhåller dock att riktvärdet för "maxbuller" ska fortsätta att vara styrande. Det innebär att Boverkets allmänna råd angående flygbuller står i konflikt med Naturvårdsverkets allmänna råd om riktvärden för flygtrafikbuller. Det är en orimlig situation. Kommuner, företag och enskilda medborgare måste kunna få ett och samma svar från staten. De ska inte behöva vänta på att förvaltningsdomstolarna löser tvister om vilken statlig myndighet som har rätt. Linköpings kommun arbetar just nu med planärenden som rör över 2 000

Fel! Okänt namn på

bostäder och som direkt påverkas av hur den här frågan hanteras. Om ingen ändring kommer till stånd riskerar det att allvarligt bromsa bebyggelseutvecklingen i Linköping.

Regeringen måste lösa den här konflikten mellan sina myndigheter och ta ställning för innehållet i Boverkets förslag. Regeringen kan exempelvis i en ny proposition till riksdagen och med stöd av Boverkets underlag lämna förslag till en revidering av de riktvärden för flygbuller som framgår av 1996/97 års proposition. Då får såväl domstolarna som de statliga myndigheterna en tydlig signal om vad som gäller och det är vad som behövs.

Gripenprojektet är av stort nationellt intresse. Att man i Linköping kan bygga tusentals nya bostäder är av stor betydelse för hela östgötaregionen. Det är orimligt att spela ut dessa båda intressen mot varandra. Regeringen och riksdagen måste lösa det allvarliga problem som uppstått. På så sätt kan Saab och Linköping fortsätta att utvecklas sida vid sida på det sätt som varit så framgångsrikt i över 60 år.

Stockholm den 21 oktober 2010

Andreas Norlén (M)